

paleolit
neolit
eneolit
doba bronzová
doba železná
doba římská
doba stěhování národů
raný středověk
středověk
novověk

Půdorys 2. kostela s pohřebištěm. Odkryv v roce 1955 (foto J. Škvařil)

Odkryv 6. kostela v Těšickém lese v roce 1960 (foto L. Krejčí)

Vyzvedávání dubového monoxylu nalezeného v zaniklém říčním korytě u mostu k opevněnému předhradí v roce 1967 (foto J. Škvařil)

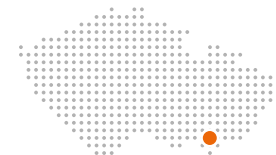
ARJ3 Archeologický ústav
AV ČR, Brno

M MASARYKOVO
MUZEUM
V HODONÍNĚ

www.archeologickeleto.cz

raný středověk

MIKULČICE

Raně středověké mocenské a duchovní centrum
8.–9. století

Proč navštívit?

Hradiště Mikulčice-Valy patří k nejvýznamnějším opevněným mocenským centrům Velké Moravy se znaky raného městského uspořádání, které se rozkládalo v tehdy meandrujícím toku řeky Moravy. Celkem je v Mikulčicích dosud doloženo devět kamenných kostelů, stavba tzv. paláce, odkryto více než 2 500 hrobů s unikátními nálezy specifické velkomoravské hmotné kultury a množství podlah dřevěných srubových domů.

Lokalizace:

kat. Mikulčice, okr. Hodonín, Jihomoravský kraj

Navigační bod:

N 48°48'15.9", E 17°05'08.5" (Slovanské hradiště Mikulčice, vstup do muzea)

Něco z minulosti

Systematické archeologické výzkumy, zahájené již roku 1954, přinesly informace o zástavbě, fortifikaci, zemědělství, řemeslech, náboženství a dalších okruzích duchovního i materiálního života starých Moravanů z 8. a 9. století.

Jádro velkomoravského mocenského centra Mikulčice-Valy sestávalo ze dvou areálů – hlavního hradu (tzv. akropole) a předhradí. Tyto prostory byly chráněny dřevo-jílovou hradbou s kamennou čelní zdí, jejíž obranu zevnějšku zesiloval asi 30 m široký vodní tok. Na opačném břehu se rozkládalo několik neopevněných sídlištních a pohřebních areálů s kostely, které můžeme nazývat podhradím. Na akropoli byly vedle zástavby původně dřevěných domů nalezeny nejvýznamnější (kamenné) stavby – tzv. palác, či spíše jakási sněmovní budova, a čtyři církevní stavby, včetně největšího dosud objeveného velkomoravského kostela. Přítomnost elit tehdejší společnosti dokládají stovky hrobů na kostelních hřbitovech s mnohdy bohatou výbavou. Na slaběji opevněném předhradí s hustou zástavbou patrně opakovaně přebývala velkomoravská vojenská družina. Nejbližší hospodářské zázemí těmto dvěma hlavním areálům poskytovalo podhradí, kde byly objeveny doklady výroby, množství podlah domů srubové konstrukce, ale i další kostely a pohřební areály. Archeologické doklady spálené hradby, hořících kostelů, četné provizorní hroby i přímo nepietně uložení jedinci ukazují na násilný zánik hradiště na počátku 10. století, patrně způsobený ničujícím nájezdem kočovných starých Maďarů.

Vedle sídlištních objektů a hrobů bylo v Mikulčicích za téměř 70 let nepřetržitého archeologického výzkumu objeveno více než 20 tisíc předmětů denní potřeby, nářadí, nástrojů, součástí oděvů, zbraní, šperků, výstroje a výzbroje ze železa, barevných kovů, kostí i skla. Mikulčický výzkum je v rámci středoevropského prostoru unikátní i nálezy dřevěných předmětů – např. pilířů mostů spojujících brány jednotlivých areálů, dlabaných člunů (tzv. monoxylů), vrší, věder, kuchyňského vybavení – a dalších organických, zejména rostlinných zbytků (obilky, semena, pecky), nalezených při odkryvu zaniklého řečiště Moravy.

Revizní výzkum kostela č. 3
v roce 2011 (foto L. Poláček)

Projděte se s námi

Jádro hradiště tvořil hlavní opevněný hrad, tzv. akropole (**A**) o výměře 7,7 ha, a předhradí (**B**) jazykovitého tvaru oddělené od akropole uměle vyhloubeným příkopem. Toto jádro bylo obklopeno meandry či rameny řeky Moravy a dřevěnými mosty spojeno s dalšími areály v tzv. podhradí. Sídlíště v tzv. Severním (**C**), Severozápadním (**D**) a Východním podhradí (**E**) byla patrně velmi hustě osídlena. Další, převážně pohřební areály se nacházely na dvou písčinných dunách s pomístními názvy Kostelisko (**F**) a Těšický les (**H**). Poloha Štěpánice (**G**) se sídlištními objekty u poněkud sporného kostela č. 7 je příkladem osídlení nejvzdálenějšího místa, které ještě považujeme za přímou součást areálu mocenského centra.

Stříbrný křížek
s postavou ukřižovaného
Ježíše (foto J. Foltýn)

Stříbrný pozlacený prsten
se skleněnými vložkami
(foto J. Foltýn)

